

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 " —
mesec " 2 " 20 "

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " — " —
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 34.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

Zakaj se gre?

V ognju smo. Vsa Slovenija se je zazibala, ko smo izrekli svojo misel o Hribarjevem načrtu »županske zveze«. Za »Nar.«, »Soča«, za »Sočo« »Edinost«, za »Edinostjo« »Domovina« — vse te naše stare znanke so vsaka po svoji taktiki stopile na Hribarjevo stran in udarile proti nam. Tega smo vajeni že od drugekrat; zato le mirno ponavljamo, da bi sedanja osnova županske zveze v trjevala liberalstvo med Slovenci in da zato ti njeni obliki ne moremo pritrditi. Mimogrede naj rečemo, da bi morda ne bilo treba javnega našega odpora, ko bi bil sestavljal zvezin pravil hotel preje uvaževati, da večina slovenskih županov ni »Narodove« barve, in bi bil dal preje prilagodit, da izrazimo glede na osnovo tako važnega organizma tudi mi svoje mnenje. Spodobilo bi se bilo to; skupen, vzajemni posvet je v takih ozirih povsod v navadi. Hribarju se je vzljubilo drugače. In to ni najmanjši razlog, ki potrjuje naše stališče. Ne sme se pozabiti, da je zborovanje slovenskih županov l. 1898. segalo še v takozvano »spravno dobo« in da so se odtle popolnoma izpremenile politične razmere med nami. Mi nimamo nobenega povoda, da bi Hribarja imeli za najglobokejšega spoštovanja vrednega moža, kot ga imenuje »Domovina«, in nobenega razloga nimamo zato, da bi ne bil v vsem svojem delovanju v prvi vrsti »Narodov« strankar. Tak se kaže povsod in izdali bi svojo sveto stvar, ko bi prezrli njegov strankarski značaj ob županski zvezi.

Sveto stvar, — ponavljamo. Ne gre se ob naši borbi proti liberalstvu za nič več in nič manj nego za to, je-li naj se mirno pusti, da se izpodkoplje v našem narodu katoliško prepričanje, ali ne. Stališče, s katerega presojajo še mnogi naš boj, je ozko in nizko. Ne zavedajo se, da je najvažnejši zadeva v nevarnosti. Zato ne bo škodilo, če obnovimo

načela, ki nas silijo v odpor proti našemu liberalstvu.

Katoliško prepričanje izpodkopavajo naši liberalci. Tako trdimo in pri tem nam je le to žal, da je treba to trditev po vsem, kar dan za dnem prinašajo liberalna glasila, še dokazovati. Pa bodi!

Razodete krščanske resnice verujemo, ker jih je Bog razodel. To je najvišji, ko nečni vzrok krščanske vere. Odkod pa iz vemo te resnice? Kaj je bližnji, neposredni vzrok naše vere? Tako slove drugo vprašanje. Protestantje trdijo, da je ta bližnji, neposredni vzrok sv. pismo, iz katerega vsak po svoji pameti išče verskih resnic. Katoliško načelo pa slove, da nam verske resnice in vire teh resnic: sv. pismo in razodetje — podaja cerkvena oblast. Cerkev nam je torej po svoji učni oblasti bližnji, neposredni vzrok naše vere. Po sv. krstu dobo otrok habituelno poleg drugih vlitih čednosti tudi vero. Čim se mu razvija zavest in čim se mu po cerkvenem učiteljstvu povedo verske resnice, jih podpiran po božji milosti dejanski veruje. Tako veruje vse, kar je Bog razodel, in kar mu cerkev podaja, naj veruje.

Ta enostavna, vsakemu kristjanu znana resnica nas torej uči, da brez cerkve in cerkvene oblasti ni katoliške vere. Ta temeljuje neposredno v priznavanju cerkvene učne oblasti. — Naj nam nikdo ne očita, da izpisujemo katekizem v političnem članku! Če zastopamo katoliška načela, potem imamo vedno opraviti s katekizmom in ne škodilo bi, ko bi pri presojanju raznih vprašanj in smeri vedno posvetili med zmede z lučjo razodete resnice in s strogo verskega stališča uravnavali svoje postopanje. Malo več teološke izobrazbe bi bilo treba vsakemu, kedor s katoliškim imenom nastopa v javnosti.

Katoličanom pišemo. Ti bi morali vedeti, da naši liberalci direktno hočejo razbiti po-

jem katoliške cerkve in uničiti priznavanje cerkvene oblasti v ljudstvu. To delajo, ko v svojih listih smeše cerkev, njeno oblast in njeno delo, ko grde vse od papeža do kaplana, ko se norčujejo iz duhovske službe in ko čisto naravnost taje pravice cerkveni oblasti.

To je dejstvo; a zraven je treba pomisliti, da se ne zapiše vse, kar se misli. Kedor občuje z našimi liberalci, ve dobro, da jih res navdaja pravo sovraštvo do duhovstva in katoličanstva in sicer sovraštvo, ki ne pozna družih mej, negoozire na lastne osebne koristi.

Nobeden, tudi dolenski K. S. ni tako neumen med nami, da bi mislil, da bi bilo mogoče ljudstvo v kratkem času prevreči k materialističnemu naziranj, k golemu ateizmu. Pač pa sodijo naši liberalci, da je mogoče izpodbiti cerkveni oblasti zaupanje med ljudstvom in s tem podreti od njih tako sovraženi katoliški princip. V ti sodbi delujejo premišljeno, po jasnem načrtu na vseh progah javnega življenja. Dobra so jim vsa sredstva in ker se izigravajo za oficijelne zastopnike učiteljstva, trgovstva in vse inteligence, jim je tudi silno zrastel pogum.

Resnega premisleka gledé na smeri liberalnega boja nam daje to-le dejstvo: Dne 22. oktobra je pridigoval češki protestantski pastor Anton Chráska v slovenskem jeziku v ljubljanski protestantski cerkvi. Svojo pridigo je izdal z naslovom »preslavni evangelij J. Kr. Po 300 letih prva evangeliška propoved v slovenskem jeziku«. Knjižica, ki se pridno razširja med ljudstvo, ima na zadnji strani ta-le dostavek: »Potovaje zadnji mesec čez Kranjsko, zaznal sem, da so se Slovenci nekoliko vzdramili iz svojega spanja ter da se mnogim že gnusi delovanje nekaterih duhovnikov na prižnici in drugod. In ker so nekateri Slovenci izrazili željo, da bi se vršila slovenska propoved v evan-

geliški cerkvi, ustregel sem oni želji in propovedoval v Ljubljani dne 22. oktobra«.

Misli, ki se siloma vrivajo med navedenima l. in 2. stavkom, so sila resnobne. Nekateri Slovenci so izrazili željo po evangelijski pridigi. Ne; to ni šala! Saj se pa tudi mora kje pokazati sad protikatoliškega boja. Nemogoče je misliti, da bi trajno nosili ljudje breme katoliškega imena, ki se ga sramujejo, ki ga javno smešijo, ki ga sovražijo. Čim se pokažejo količjak ugodne razmere, mora butiti na dan to mišljenje, mora pasti težko prenašana hinavščina. Pod kakršno koli obliko se mora konečno izvršiti formalen verski odpad. Sedaj za to še niso tla zrela pri nas. Posamni odpadi bi bili še za sedaj splošno brez pomena! A ne pozabimo, da živimo na velikanskih tleh, da se maje državno in splošno socijalno ustrojstvo in da bi kakršna bodi javna kriza brž izpremenila razmere tako, da bi ob mnogobrojni formalni verski apostaziji — žal — prepozno tudi tisti, ki danes ne mislijo na nobeno nevarnost, gledali sadove slovenskega liberalstva. Potem bi se čudili in bi trkali ob prsi. Sedaj pa ne vidijo, da sme dejanski že dolgo v tem dejstvu. Koliko jih je, ki jim najneumnejši »Narodov« članek več velja, nego beseda škofova, ki v svesti si svojih dolžnosti, po katoliški veri od sv. Duha podpiran izvršuje nalogo, ki jo ima od Boga! Koliko jih je, ki jim je mnogo sveteljska vsaka notica v kakem liberalnem listu, o kateri se niti ne ve, kedo jo je spisal, nego pridiga v cerkvi, nego verske resnice! Kje je pri takih še kaj katoličanstva?

Komur še ni katoliška vera prazna stvar, kedor ima še kaj katoliškega prepričanja v sebi, mora vedeti, kaj mu je storiti, če hoče sebi, svoji deci, slovenskemu narodu ohraniti najdražji zaklad, ki je tudi edin varuh našega narodnega obstoja. Ne varamo se: mnogo je že razritega, mnogo že tudi pokončanega. A še je katoličanov na Sloven-

LISTEK.

Tržič pred 50 leti, sedaj in v bližnji prihodnosti.

(Sostavil Veridicus.)

Že večkrat sem se pripravljaj, da bi napisal te-le vrstice, toda vselej mi je upadel pogum. »Resnica v oči kolje«, pravi pregovor. In res, že navaden človek ti bo zamermil, ako mu poveš resnico v obraz, čeprav to storiš iz najboljšega namena, kaj še-le mogotec, ki je navajen vedno le kadila, in na katerem razni lizuni hvalijo celo napake, kakor bi bile najlepše čednosti. Reci o takem človeku le eno besedico, katera mu ni všeč, že imaš zamero. In zamera, kako huda reč je to! Ko bi zamera v človeških očeh ne bilo tako hudo zlo, bi se je ljudje ne bali. Tako pa ima navaden mož silen strah pred zamero, tako silen, da večkrat ravna celo zoper svojo vest, da opušča svoje svete dolžnosti samo zato, ker se boji zameriti se ljudem. Tudi jaz bi bil že davno rad bolj natanko razkril svetu naše tržiške razmere; a bal sem se, da bi mi te razkrite razmere ne nakopale prevelike zamere, in zato sem te vrstice odlašal do danes, kar seveda ni bilo prav.

Namen temu spisu je, vzbuditi pri rodoljubnih Slovencih večje zanimanje za Tržič, ki postaja od dneva do dneva močnejša trdnjava najhujših sovražnikov slovenskega rodu.

Sedanji Tržič je bil ustanovljen nekako okoli l. 1350. Prvotni Tržič je stal bolj proti severu bližje Ljubelja pod Košuto. Hud potres je baje odrušil velik kos Košute in tako zasul stari Tržič. Nekaj Tržičanov je nato odšlo na Koroško v Borovlje, večina pa se je umaknila proti jugu in je sozidala novi Tržič na mestu, kjer se stekata Mošenik in Tržiška Bistrica. Bili so ti stari Tržičani večinoma žrebjarji in kovači; zato ste jim dobro služili imenovani vodi. Po rodu so bili Slovenci. Da je Tržič od nekaj slovenski kraj, to nam najlepše dokazujejo imena gorā, vodā, planin, hiš itd., ki so ostala skozi stoletja nespremenjena, in ta so zgolj slovenska. Valvasor nikjer ne omenja, da bi bil ob njegovem času Tržič bolj nemški, kakor drugi kraji na Kranjskem. Da je bilo nemškutarenje v Tržiču bolj v cvetu, kakor drugje po Slovenskem, je res, pa se da razlagati s tem, da so Tržičani kot obrtniki živeli v vedni dotiki z Nemci in vzlasti svoja mlada leta preživeli med njimi — »in der Fremde«. Toda nemška naselbina Tržič doslej še ni, a vsa znamenja kažejo, da postane v kratkem času.

Da se prepričamo o resničnosti te zadnje trditve, ozirimo se najprej za petdeset let nazaj.

Zunanja podoba našega trga je bila pred petdesetimi leti prav malo drugačna, kakor je danes. Le velikanskega poslopja predilnice tedaj še ni bilo, in nekaj starih poslopij, ki so tedaj stala, sedaj ni več, ampak se na njihovem mestu dvigajo nova in lepša. Pač pa je bilo tedaj življenje v Tržiču vse drugačno, kakor je danes.

Pred petdesetimi leti so se Tržičani pečali z raznimi obrti, katere se deloma še nahajajo v Tržiču, deloma pa so prenehale. Imenitnejše hočem tu navesti.

Več mojstrov se je pečalo s pletenjem nogovic in rokavic, posebno v »Kajžic« in »pri Kinezarju«. V vsaki hiši, in ne samo po hišah, tudi zunaj po potih si videl ženske, kako so hitele pesti nogovice, katere so potem oddajale raznim mojstrom. Tako je imelo tržiško ženstvo svojo obrt. Moški pa so se posebno pečali s kovačijo. Na Slapu so izdelavali jeklo, na »Faberki« pile, na »Valosu« so obdelavali surovo železo, sredi trga pa je bilo več fužin za kose in sekire.

Dalje je bila tedaj še zelo v cvetu barvarska obrt, ki je našim tržanom prinašala lepih dohodkov. — Velika množica vode in vodnih sil je napolnila Tržičane, da so se jeli pečati tudi s strojarjo, ki je bila pred

petdesetimi leti že na precej visoki stopinji. S to obrtjo so se zlasti pečale rodovine Mally in Pollak. — Z usnarstvom v zvezi je bila črevljarska obrt. Najprej so izdelovali črevlje samo za domačo porabo. Kmalu pa so je začeli tudi prodajati, in ker se je stvar dobro obnesla, se je vedno bolj množilo število črevljarjev. Prvi, ki je začel kupčijo s črevlji, je bil baje neki Dobrin, ki je stanoval v hiši »pri Gorču«. V času, o katerem sedaj pišemo, je bila črevljarska obrt že zelo razvita. Poleg teh obrtnikov je živelo v našem trgu tudi več glavnikaarjev (Kammacher), krojačev, kolarjev, mesarjev in drugih.

In kako lepo življenje so imeli ti obrtniki. Mojstri so imeli svoje pomočnike in učence na hrani in stanovanji. Vsedali so se k bogato obloženim mizam in ob nedeljah in praznikih so si tudi vselej lahko privoščili sladke »buržanke«. Bilo je tedaj pri nas veliko samostojnih mojstrov, ki se jim ni bilo treba tresti pred tem ali onim mogotecem, da bi jih zapodil iz službe in jim vzel vsakdanji kruh. Bili so sami svoji gospodje, brez skrbi so živeli in tudi še kak stotak položili na stran za stara leta. Obrtniki vsake vrste so imeli svojo lepo vrejeno zadrugo. Tako so imeli svojo zadrugo strojarji, črevljarji, kovači, mesarji, krojači in pletarji (štrikarji). Vse te zadruge in sploh vse

skem. In te združiti v neprodirno četo, je naš namen.

Neštetokrat smo se že dali goljufati. Ne damo se več, in s tem bomo najbolj pripomogli, da izginejo izmed našega javnega življenja tisti deklamatorji, ki s frazo »brato mornega prepira« presojajo boj, ki ga bi-jejo katoliški Slovenci proti kato-
liški veri sovražnemu brezdomo-
vinstvu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. februarja.

O sedanjem notranje-političnem položaju piše včerajšnja praška »Politika« me drugimi nastopno: Sklicanje državnega zbora provzroča Koerberjevi vladi velike skrbi. V svesti si je namreč, da bo sestanek državnega zbora imel neugoden vpliv na tek in izid češko-nemških pravnih konferenc, in stika toraj za sredstvi, kako bi se izognila tej nevarnosti. Ker mora Koerber radi kontingenta vojaških novincev sklicati drž. zbor najkasneje do 28. t. m. — sicer mora poseči po zloglasnem § 14. — mora z vsemi silami delovati na to, da se kar najbolj povspeši delo pravne konference, da zagotovi, seveda v slučaju uspeha, mirno delo v osrednjem parlamentu. Dosedaj pa še ni prav nikakega upanja in izredna previdnost delegatov na obeh straneh provzroča Koerberju izredne težave. Prvotno določenega dne za sklicanje drž. zbora se vlada sedaj ne more držati, preostaja ji toraj le še zadnji teden tekočega meseca. Ko se določi definitivni rok, mora biti že tudi zagotovljena podlaga za delovanje parlamenta, ki pa je odvisna jedino le od izida češko-nemške pravne konference. Ako izpade ta po sreči, potem se Koerberju ni treba strašiti za mar-sikatero vladno usodnih »terminov«, ako pa ne, bo kmalu »rešena« Koerberjeva naloga.

Pruski princ Henrik na Dunaju. Na obisk našega cesarja je prišel včeraj na Dunaj brat cesarja Viljema, pruski princ Henrik, ki je na potu z daljšega potovanja v domovino. Vladna »Wiener Abendpost« posvečuje temu obisku že sedaj uvodni članek, v katerem pozdravlja visokega gosta, čegar obisk bo znova utrdil iskreno prijateljstvo mej obema državama. Ostali vladni listi se dosedaj vzdržujejo vsakojake sodbe.

Ruska sodba o položaju v Avstriji. Körberjeva pravna akcija je vzbudila pri vseh treznomiselnih krogih najboljše nade glede bodočnosti notranje-političnega življenja v Avstriji, posebno pa še pri onih izvan-avstrijskih krogih, ki živijo res v prijateljskem razmerju z našo državo. Mej te spadajo brez dvoma ruski krogi in njih časopisje vestno in sočutno zasleduje vsak pojav v naši notranji politiki. Sedaj se je oglašil mej drugimi »Journal de St. Petersburg«, ki piše mej drugimi: Po večletnih brezplodnih poskusih za rešitev jezikovnega vpra-

življenje starih Tržičanov je bilo postavljeno na strogo versko podlago. V narodnem oziru je bilo seveda bolj žalostno: šola je bila nemška, nemško cerkveno petje in še marsikaj drugega. Sicer pa tudi v Ljubljani v tem času ni bilo boljše. Sploh pa se lahko reče, da so bili toliko časa, dokler je cvetela v Tržiču mala obrt, za ta trg zlati časi. Toda minuli so ti časi, na mesto male obrti je nastopila velika obrt in z njo nova doba za Tržič. Nastopile so razmere, ki so povsem drugačne od prejšnjih. Prvi, ki je v Tržič vpeljal veliko obrt, je bil gosp. Karol Mally. V zvezi z Nemcem F. Dembergerjem je sozidal veliko črevljarsko tovarno. Sedaj večina tržičkih črevljarjev dela v tej tovarni, oziroma za to tovarno. Nekaj let pozneje je ustanovil črevljarsko tovarno gospod Goeken v zvezi z Müllerjem. Že imenovani gospod K. Mally je začel tudi usnjarsko obrt izvrševati kot veliko obrt. Tako ste dve zelo važni obrti, ki ste nekaj preživile veliko samostojnih mojstrov, prešle v roke pojedincev. Namesto mojstrov in njihovih pomočnikov imamo sedaj množico tovarniških delavcev, ki so popolnoma odvisni od volje svojih delodajalcev. K. Mally je v kratkem času postal velik bogatin in je nakupil že celo vrsto hiš v Tržiču.

(Konec prih.)

šanja v Avstriji se zdi, da se je, akoravno še ne približalo končni rešitvi, vsaj našla pot k potrebnemu zblizanju. Komisija se je sošla na Dunaju. Nemška in češka stranka ki živita v prepiru, se posvetujeta o stvari. Preporne točke so sicer izredno velike, narodnostne strasti so se vedno širile, a vendar se je dospelo do prepričanja, da s temi boji ne bodo prav nič pridobili in da nobena narodnost ne more pričakovati popolne zmage nad drugo narodnostjo. Onemoglost se je jela vsled tega boja kazati na vseh straneh, parlament je ob vso moč in ves ugled. Korak Körberjevega ministerstva je toraj iskreno pozdraviti. — Iz teh vrstic je razvidno, da člankar ali ne pozna pravih razmer mej Čehi in Nemci, ali pa iz »višjih ozirov« ne mara nastopiti druge nego »najboljšo« srednjo pot.

Nemška mornarica. V sobotni seji nemškega državnega zbora je bilo toraj končano prvo branje vladne predloge o pomor-
ženju nemške mornarice. Da s tem zadeva še ni ugodno rešena, ve najbolj nemška vlada sama, ki ve, kaj premore neugoden uspeh budgetne komisije, ki je sedaj dobila predlogo v svojo pest Konečnega izida pri komisiji razpravi kajpada danes še nihče ne ve, a mogoče je le dvoje: predlaga bo romala tja, od koder je prišla, ali pa bo odobrena tako pristriženo, da vlada ne bo našla nad njo mnogo dopadajenja; taka, kakor-
šno je predložila vlada, gotovo ne izide iz odsekovega mlina in naj se vlada še s toliko silo spusti v brezobziren boj. Seveda računajo gotovi krogi na izreden učinek drobtin z vladne mize, s katerimi bo milostno obdarovana marsikaka stranka in strančica, ako bo oddala svoj glas za potrebne milijone. A odločilen je centum in ta se ne bo dal odpraviti z drobtinami.

Transvalski poslanik dr. Leyds o vojski. Mnogo se je v poslednjem času govorilo o posredovanju evropskih volesil v sedanji južno-afriški vojski. To vest sedaj najodločneje demontuje imenovani zastopnik, potem pa dostavlja, da je položaj Burov zelo ugoden, in je prepričan, da Angleži ne osvobode Ladysmitha. Dr. Leyds je prepričan, da bo vojska trajala še precej dolgo, da bodo pa končno Buri izšli iz nje kot sijajni zmagovalci. Orožja in streljiva imajo dovolj na razpolago. Prodiranja Angležev v državo Oranje se Buri prav nič ne boje, ker so dobro pripravljeni na vse eventualnosti in bodo lahko uspešno odbili vsak napad nasprotnikov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. februarja.

„Duhovski poslovnik“ v drugem, popravljenem natisku je izšel. Ker pri župnijskih uradih bolj in bolj v navado prihaja vseskozi slovensko uradovanje, bode ta knjiga zlasti samostojnim dušnim pastirjem po slovenskih deželah dobro došla. Brožiran eksemplar stane v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani 4 krone, po pošti poslan 30 vin. več.

Osebnosti. Fzm. baron Wimpffen, fml. vitez Schilhausky in gm. A. Halada so stopili v pokoj. — Poštnimi praktikanti so imenovani: F. Manrich in G. Angelini za Trst, A. Battara za Pulj in A. Recelj za Ljubljano. — Davčni praktikant Fr. Faleschini je iz Novega mesta premeščen v Radovljico.

Imenovanje. Naš rojak g. dr. Karol Hinterlechner, asistent za mineralogijo in geologijo na c. kr. tehniški visoki šoli v Brnu, imenovan je sekcijem geologom v c. kr. geološkem državnem zavodu na Dunaji na mesto g. phil. dr. Jaroslava J. Jahna, katerega je učno ministerstvo, kakor znano, oktobra meseca 1899. imenovalo profesorjem tehniške visoke šole v Brnu.

Iz ljubljanske okolice so izvoljeni v cenilno komisijo za osebno dohodarino: V I. razredu P. Kosler, namestnikom A. Pogačnik, trgovec v Sp. Šiški; v II. razredu trgovec I. Zorman, namestnikom Jos. Seidl, mesar v Sp. Šiški; v III. razredu M. Kolar, župnik pri D. M. v Polju, namestnikom A. Belec, župan v St. Vidu.

Katol. tiskovnemu društvu je pristopil kot dobrotnik neimenovan domoljub idrijskega okraja ter v društvene namene daroval 200 kron.

Slovensko gledališče. V torek 13. t. m. obhaja »Dramatično društvo« svojo tisočo gledališko predstavo. V proslavo tega jubileja bil je nameravan cikel slavnostnih predstav. Prva jutrišnja predstava je zgodovinskega značaja. Obsega najstarejšo slovensko gledališko igro »Županovo Micko«, prvi-
krat igrano leta 1789, — najstarejšo spevo-
igro »Jamsko Ivanko«, prvič uprizorjeno dne 30. marca 1871 in končno še najmlajšo našo opero »Stara pesem«. — Kot druga slavnostna predstava naj bi se v petek dne 16. t. m. uprizorila vrhunec gledališke glasbene umetnosti predstavljajoča opera Smetane »Dalibor«, — dočim naj bi se bil ta cikel najdostojnejše završil z Jurčičevim »Tugomerom«, da ni kot višja intendantca vmes posegla cenzura, prepovedala »Tugomera« in zabranila celo — ne vemo po kakih postavah — uprizoritev njegovo predpovabljenimi gosti. Tako skrbé za nas! Vidimo, kaj poredko višje oblasti. — Izmej mož, ki so ustanovili »Dramatično društvo«, sodeluje sedaj na našem gledališču še z ne-
utrujenim navdušenjem gospod operni pevec Josip Noll.

Podpora. Deželni odbor kranjski je pogorelcu Fr. Kastelcu v Obolnem v šent-
viški občini dovolil 80 kron podpore.

Občinski svet ljubljanski ima jutri, 13. t. m. popoldne ob petih izredno sejo v mestni dvorani. Na dnevnem redu je mej drugim več poročil o stavbenih zadevah in samostalni predlog odbornika Žužka o obrtnih zadevah.

Občinski zastop v Medvodah. Pod tem naslovom prinesel je »Slovenski Narod« z dne 8. t. m. notico, v kateri, modrujoč o iznajdbi smodnika in z »gavgami« preteč, slovesno oznanjuje, da bode naš občinski zastop na korist škofijskim zavodom celo srenjo prodal. »Poslužujoč se piščevih izrazov, bi dejali: »Famozno-budalasti« dopisun, kako vendar, da ne veste o splošnih občinskih razglasih, pač pa, da je ples v naši občini prepovedan. Ni-li to namenoma objavljena denunciacija? O škofijskih zavodih ne govorimo na tem mestu, ker vemo, da ni le občinski zastop sklenil prispevati, ampak tudi veliki posestniki so prostovoljno obljubili prispevke, da bi se škof. zavodi zgradili pri nas. Glede trditve, da ni bil ta sklep razglašen, bodi omenjeno, da je bil objavljen dne 24. in 31. dec. p. l. Občanom in »Narodovemu« piscu je dotični, overovljeni razglas na razpolago pri županstvu. Tam se mu tudi ponuja posel rablja pri »gavgah«, katere si je postavil v zgoraj omenjenem dopisu, s pristavkom, da naj bi obesil, če se je uže naučil pravice, v prvi vrsti svoje sekundante, da jim v prihodnje ne bode treba krotiti »grešnih« želja po županskem stolcu.

V Tržiču se je od strani Nemcev vložil ugovor zoper veljavnost zadnjih srenjskih volitev. Morda bodo imeli nove volitve.

Občni zbor »Slovenske krščanske socijalne zveze« se je vršil včeraj dopoldne v dvorani »Katoliškega Doma«. Udeležba je bila obila. Prišli so na občni zbor tudi zastopniki nekaterih zunanjih društev; tako iz Križev pri Tržiču, Dobrunj, Device Marije v Polju, zastopniki slovenskega katoliškega akademičnega dijaštva, počastila sta občni zbor dalje tudi državna poslanca dr. Krek in Vencajz, katere vse je predsednik Ivan Kregar toplo pozdravil. Tajnik Ivan Štefe je nato podal obširno poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Omenjal je krasnih trenotkov vseslovenske delavske slavnosti, ki je pokazala, da je krščanski socijalizem postal velemoč v slovenskem narodu in da krščanski socijalci na fiksno idejo naprednega prvaka o »Uebergabe« niti od daleč ne mislijo. Zveza je dobila tedaj svoj krasni prapor sv. Mihaela, katerega je ustvarilo domače delo umetnikov arhitekta Plečnika in kiparja Zajca. Naš prapor že na prvi pogled priča, da je stvar, za katero se borimo: krščanstvo, ljudstvo, dom! Hvaležno je omenjal neumorne delovanja načelnika agitacijskega odseka za vseslovensko delavsko slavnost č. g. Luke Smolnikarja, kateremu so se tudi zborovalci zahvalili z živahnimi »Živio«-klici, kakor tudi velikemu društvenemu do-
brotniku g. Karolu Pollaku in blagorodni njegovi gospej kumici zastave, ter g. dr. Debevcu. Vseslovenska delavska slavnost je stvorila ozko zvezo mej slovenskimi kršćan-

skimi socijalci in brati Hrvati. Nerazrušna je postala ta vez z izletom »Zveze« v Zagreb in Karlovec. O vsaki priliki je budila »Zveza« mej slovenskim ljudstvom hrvatsko slovensko vzajemnost. Nadalje je »Zveza« poletela k blagoslovljenju zastav bratsko društev na Jesenice in v Selce, k Potočnikovi slavnosti v St. Vid, k ustanovitvi »Katoliškega delavskega društva« za Medvode in okolico, k blagoslovljenju krščanskosocijalnih »Domov« pri Devici Mariji v Polju in Dobrunjah in pod vodstvom ljudskega škofa dr. Antona Bonaventura Jegliča je peljala nad 6000 krščanskih socijalcev zahvalit se za lepo vspele vseslovensko delavsko slavnost in prosit nadalnje pomoči »Materi Božji na Brezje. Poslala je »Zveza« svoje zastopnike k strankarskemu shodu avstrijskega krščansko-socijalnega delavstva. Pridno je deloval dramatični odsek, ki je tekom leta predstavljal 12 iger, nekatere po večkrat, in nebroj komičnih prizorov. Veselice so bile 4. Javna zahvala se je izrekla pevcom »Katoliškega rokodelskega društva«, ki so pod vodstvom slovenskega skladatelja g. Sachsa vedno rade volje prihiteli »Zvezi« na pomoč. Zadnji čas se je oživil tudi tamburaški klub, ki se je z novimi močmi trdno organizoval. Odsek za javna predavanja je priredil 15 javnih predavanj. Vsem gospodom, ki so požrtvovalno prevzeli ta predavanja, se je izrekla iskrena zahvala. Odbor je predložil vladi pravila za »Krščanskosocijalno žensko zvezo«, izdal je »Knjižnico ljudskih iger«, katere 1. snopica so društva že naročila nad 500 izvodov. Pripravil je odbor vse potrebno za vseslovenski delavski shod, ki se vrši letošnje leto o Binkošti, z vspehom je oživil akcijo za Ciril in Metodove kresove. Društvena knjižnica se je pomnožila od 402 knjig na 1269 knjig. V društveni »Čitalnici« je bilo članom na razpolago 25 časopisov, slovenskih, čeških in nemških. Čestitalo je društvo k jubilejema škofa Mahniča in biskupa Strossmayerja. Društvo je sprejelo k večnemu počitku umrli člana Varla in Štalca, g. Leopolda Belarja in so-progo »očeta Slovencev« gospo Karolino pl. Bleiweisovo. Članov je imelo 1201. Društvo je v preteklem letu k »Zvezi« pristopilo zopet 8. Odslej bode »Zvezino« delovanje še krepkejšo ter bode lahko v sebesno veliko pomoč društvom na deželi, ker ima ob svoji strani novo delavsko pisarno in pro-spevajoci, dobro obiskani soc. kurz. Drž. poslanec dr. Krek je nato bodril k nadaljnjemu delu. Z močjo resnice stojimo v boju trdno prepričani, da ondi, kjer se zgubi smisel za resnice, se zgubi smisel za vzore. Vzorni društveni blagajnik g. Sedmak je poročal, da je imela »Zveza« v preteklem letu dohodkov 2244 gld. 64 kr. in stroškov 2111 gld. 28 kr. Natančno je pojasnjeval posamezne točke računa ter položil račun tudi o vspešno delujoči društveni »Čebelic«, v katero hranijo člani po malih svotah. Izmej raznih predlogov, kateri so se včeraj sprožili na občnem zboru, omenjamo predlog g. Martina Mentonija, naj »Zveza« preskrbi svojim članom pouk v hrvaščini, in g. Karola Pollaka, naj se osnuje odsek, ki naj skrbi, da dobi »Zveza« svojo godbo na pihala. Novi odbor se je sestavil takole: predsednik drž. poslanec dr. Jan. Ev. Krek, podpredsednik Ivan Kregar, tajnika Jož. Gostinčar in Ivan Štefe, blagajnik H. Sedmak, njegov namestnik Fr. Ziller, knjižničar I. Kos, namestnik M. Moškerc; odborniki: Karol Pollak, Luka Smolnikar, dr. Debevec, Ivan Pipp. Namestniki: Fran Breskvar, Mittermayer, M. Mentoni, Finžgar. Revizorjema sta izvoljena Merala in Tome. Občni zbor je pokazal, da ob besnih nasprotnikov na vse, kar je Sloven-cem sveto, zginja mlačnost iz naših vrst in da se vedno sirji sloji zavedajo, da sedaj ni čas spanja. Psovke nasprotnikov množe naše vrste. Pristopajmo v velikem številu pod zastavo sv. Mihaela, vsaj udnina »Zveze« je upravn malenkostna: 1 krona 20 vinarjev za redne člane in 4 krone za podporne člane, ustanovnik plača 20 kron. Uprimo se nasprotniku z organizovano maso. Križ ne bo podlegel. V grob bodo šli tisti, ki sedaj tu-lijo, da se mora boj proti križu dobojevati, v grob bomo šli mi, križ pa bode ostal!

Na gimnaziji v Kranju je bilo v prvem polletju 466 učencev, od teh jih je

dobilo odliko 72, prvi red 275, drugi 111, tretji 7. Drugo poluletoje se prične v sredo.

Iz Škocijana na Dolenjskem se poroča: Dne 7. svečana t. l. popoldne umrl je tukaj v Stari Bučki obče znani posestnik g. Matija Povše. Rojni bil je župan Škocijanski, predsednik krajnega šolskega sveta Škocijanskega, oskrbnik farnega zemljišča, ključar podružnice na Stopnem in odbornik pri okrajnocestnem odboru v Mokronogu. Pogreb je bil danes 9. febr. in je bil prav sijajen. Priporoča se vsem gg. duhovnikom znancom v blag spomin in molitev.

Graški soc. demokratje in nemški nacionalci so si čedalje huje v lasch. V seji mestnega občinskega sveta dne 10 febr. so se hudo spoprijeli radi novega občinskega volilnega reda, ki ga nacionalci že 3 leta obetajo. Obč. svetovalec vitez Hochenburger je poročal o delovanju odseka, ki se peča s to zadevo, in stavljal predlog, naj se še več novih moči pri tem odseku nastavi, da bo načrt novega volilnega reda čim preje izgotovljen. Treba je neki še mnogo poizvedb in statističnih podatkov nabrati, da se postavi načrt na dejanskim razmeram prikladno podlago. Strupeno sta odgovarjala soc. demokrata Resel in Pongratz, češ da hočejo nemški nacionalci vso stvar zavleči, da hočejo s tem predlogom ljudstvu pravice še dalje pridržavati in kratiti, da ni treba za pravični volilni red več let trajajočih poizvedovanj, da le oni dolgo in dosti računijo, ki hočejo drugega opehariti i. t. d. Resel je tudi nemškim mestnim očetom zagrozil z velikanskimi demonstracijami. Ni dvoma, da zanetijo rdečkarji v kratkem srdit in strasten boj proti zdanjemu občinskemu svetu. Graški nemški kolovodje so že zdaj v silnih skrbeh, kako bi odvrnili strahovit vihar, ki pomete njih neomejeno gospodstvo tudi iz najbolj nemškega mesta. Sami so skrbno negovali in gojili socijalno demokracijo, ter jo izkoriščali v boju zoper katoliško, kršč. socijalno stranko, zdaj pa trepetajo pred lastnimi duševnimi otroki. Nacionalci čutijo, da se nevzdržno bliža dan hude, a zaslužene pokore za njih politiške grehe. — V isti seji obč. sveta je prišel v razgovor tudi boj med soc. demokrati in lekarnarji. Pongratz je predlagal, naj obč. svet skrbi, da dobi Gradec več novih lekarn, da naj graški magistrat napravi posebni urad za retaksiranje receptov, naj ustanovi za mestno bolnico lastno domačo lekarno. S težkim srcem so sprejeli nacionalci ta predlog, hoteč vsaj nekoliko potolažiti razsrdene rdečkarje.

Pred celjskim porotnim sodiščem bodo tekoči teden vlezanimive obravnave. Danes se vrši obravnavo proti detomorki Neži Štober in Rezi Kapsch radi — težke telesne poškodbe. Jutri bode stal pred celjskimi porotniki učitelj Gostinčar, v sredo bode na vrsti »Domovina«, ker so zdravniki Giseline bolnice mnenja, da jim je »Domovina« očitala, da so pustili neko bolnico živo zakopati, v četrtek pa bodo gledali porotniki pred seboj odgovornega urednika »Deutsche Wacht« Otona Ambrositscha. Na hrbtu ima kar pet tožb. Tožijo ga dr. Sernec, Gostinčar, dr. Hrašovec, Sokoli in trgovec Cvenkel iz Sevnice.

Lanskega vina imajo, kakor se nam poroča iz krške okolice, še vinogradiniki v bližini Krškega (Cesta), v fari sv. Duh in na Studencu pri Krškem. Vino je s starih in novih trt, belo, rdeče in črno, cena 18 do 23 gld. hektoliter.

Kompromis mej tržaškimi Slovenci in Lahi. »Edinost« izjavlja, da so vesti o kompromisu mej Slovenci in konservativnimi tržaškimi Lahi za prihodnje občinske volitve gola izmišljotina.

Agitacija za obč. volitve v Trstu se je že pričela javno tudi od slovenske strani. Včeraj je politično društvo »Edinost« priredilo na Kontovelju javni ljudski shod, na katerem je bil govor o volitvah v tržaški mestni oz. dež. zbor.

V Ratečah na Gorenjskem se v pristno slovenskih mladeničih narodna zavest še ni zbudila. Pretekli mesec so imeli rateški rudarji svoj »Bergmannskränzchen«. Udeležniki so morali biti dekorirani z nemškimi trobojnicami. Menda se je to zgodilo prvič in zadnjič — drugače jim svetujemo, da ostanejo vedno v nemškutarskem Rahlju in ne hodijo domov kaliti slovenski značaj rateske vasi. — Zadnje belopeško jezero je

sedaj zopet spregledalo, ko mu je milejše vreme odstranilo trdo površino.

Blaž Ravnik — pomiloščen. Cesar je Blaža Ravnika, obsojenega pred ljubljanskimi porotniki radi zavrtnega roparskega umora na vislice, pomiloštil in prepustil najvišjemu sodišču, da mu določi kazen. Najvišje sodišče je določilo Blažu Ravniku do smrtne ječe, poostreno s postom, trdim ležiščem in temnico vsakega 9. oktobra, t. j. na dan umora. Ravnik, ki je zelo shujšal, se je jokal, ko je začel novo obsodbo, in dejal, da je preveč. Podrl se mu je njegov načrt, katerega je razlagal nedavno kaznjencem, češ: »Dvajset let dobim in bom še fest kerle, ko pridem ven.« Ravnik bode prepeljal v Gradiško, kjer ga bodo porabili v kaznilnici.

Zahvala. Vsem, kateri so se blagovolili minulo nedeljo vdeležiti veselice na korist bralne družbe, in vsem, kateri so obilno žrtvali, posebno pa g. pevovodju Jakob Vraniču in pevcem in pevkinjam izreka največjo zahvalo. Odbor bralnega društva v Selcih, 9. februarja 1900.

Dolenjske železnice postaja Straža se bode s 1. majem imenovala »Straža-Toplince«.

Novi meščani tržaški. V petek je v tajni seji obč. svet tržaški imenoval okoli 60 novih meščanov. Blizu ena tretjina teh novih meščanov so pristni Izraelci, ena tretjina slovenskih renegatov in ena tretjina podanikov Italije, oziroma Prusije. Da bodo vsi ti trobili v rog »Progressa« pri prihodnjih volitvah, se samo ob sebi razume.

Laški otroški vrtci za — Čiče. Okolu čepiškega jezera v vash Sušnjevice, Žejane, Brdo na podnožju Učke v Istre je naseljenih nekaj rodovin, katerim pravijo Čiči. Lahi so sprožili sedaj kunšno idejo, da naj bi isterski dež. zbor odprl v tistem kraju italijanske otroške vrtce, v katerih naj bi se ta »stara rimska kri« urila zopet v »romansčini«. Prav pravi »Novi List«: »Doli v Italiji gradite otroške vrtce, v Kalabriji imate več svojcev in bolj potrebnih kulture, nego pod goro Učko!«

Samomori v Trstu se množe. V petek se je ustrelil v prsi 27 letni Iv. Pojska, dninar v plavežu v Škednju ter se težko poškodoval.

Na ženitovanju zabodel je v Lešah, radovljski okraj, Anton Zupan Frana Pahorja in mu zadal 6 centimetrov globoko rano.

Zanimivosti iz ljubljanske kazine. Heilovske provokacije so pričele presedati tudi častnikom, ki s svojo podporo vzdržujejo pri življenju ljubljansko kazino. Mladim ljubljanskim heilovcem ni bilo dovolj, da je Karnijolec Pavlitschek za svoja zabavljanja jo pošteno skupil. Provokacije niso ustavili, nego je skoro potem zopet nek Germanček na nekem plesu provociral častnike. Častniki pa imajo drugačne pojme o kulturi in časti, kakor surovi sinovi ljubljanskih polnemcev, zato so poslali vodstvu kazine ultimatum, v katerem zahtevajo zadoščenja. Ako zadoščenja ne dobe, izstopijo. Vodstvo kazine bode pač storilo vse, da ohrani kazini častnike, ker brez častnikov bi bila kazina na bobnu.

Izginil je Fr. Lukas, realec, sin čevljarskega mojstra v Ljubljani. Dobil je namreč slabo spričevalo v III. razredu in iz strahu pred očetovo kaznijo jo je popihal brez sledu.

Ponesrečil se je pri šentjakobski cerkvi Janez Jeločnik. Hotel je zvoniti k maši, a se mu je odtrgala vrv. Splezal je nato k zvonu na strehi. Pri tem je zgubil ravnotežje ter padel tako nesrečno, da so ga prepeljali v bolnico.

Pes celjskega nemškutarja. V Celju je pes trgovca Fr. Jakowitscha zagrabil 2letnega otroka ter ga vlekel po rotovski ulici, dokler se ni posrečilo ljudem napol mrtvega otroka iztrgati srditemu psu.

Strašna smrt. Pri Lipi blizu Beljaka je vlak povozil 27letnega železniškega paznika Jakoba Majerja. Kolesa so mu odtrgala glavo, roke in levo nogo.

V mestni klavnici v Ljubljani so minolo leto zaklali 27.648 živine, in sicer 4413 goved, 8148 prašičev, 3114 ovac, 3021 kozličev in 74 konj.

Pošten najditelj. Listnico s 460 K denarja, katero je bil zgubil Jos. Fabjan iz

Mirne peči, je našel 19letni Jurij Oklešen in izročil v župnišči v Mirni peči.

Nekaj za ljubljanski občinski zastop. Občina okolica Konjice je v neki važni službeni stvari pisala občini Bruck na Muri slovenski. Ondi so poslali akt nazaj z opazko »Unleserlich!«

Obrazec prošenj za odpis brezobrestnega posojila.

Visoko c. kr. finančno ministerstvo!
Podpisani prosi, naj se mu odpiše prvi z dnem 1. prosinca 1901 plačivni obrok brezobrestnega posojila v znesku . . . K, katero je prejel . . . poškodovan po potresu leta 1895 . . . iz državne potresne podpore in se mu je vknjižilo na zemljišče . . . vložek št. . . , kat. obč. . .

Da mu je po njegovem gospodarskem stanju nemogoče brez nevarnosti popolnega propada izplačati dolžni obrok, spričuje izpisek iz zemljiške knjige pod . . . in seznam njegovih davkov.

(Tu se lahko pristavi še kaki posebni vzroki, n. pr. velika družina, nezgode, bolezen itd.)

Datum
Zunaj.
Visokemu
c. kr. finančnemu ministerstvu
na Dunaju.

J. J., (stan) v . . . prosi, naj se mu odpiše prvi obrok brezobrestnega potresnega posojila v znesku . . .

(S . . . prilogami.)

Preprečeni »polstertanz«. Včeraj je bil v gostilni pri Lozaru »bala«. Plesoželjni udeležniki so storili vse priprave, da mej drugim zaplešejo tudi »polstertanz«. Sredi plesišča je stal s »polstrom« v roki neki uskarski uslužbenec in vabil na ples. Nakrat ga prime roka policaja in ga potisne iz sobe. »Polstertanz prepovedan!« završelo je po sobi in blazina je zginita pod mizo.

Povozil je včeraj na Dunajski cesti voznik Alojzij Golč posestnico Marijo Zakotnik iz Kleč.

Nesreča. Dne 1. t. m. je neki lovec našel mrtvega 73 letnega Fr. Višnikarja iz Padeža pri sv. Križu nad Litijo. Mož je najbrže onemogel mej potjo.

Tatica mesa. V soboto je hodila mej mesarji za vodo elegantna dama s finim pajčolanom čez obraz. Najbolj jo je mikalo meso mesarice Sirkove in okusni prašičji krempeljci. Barantala je za krempeljce, mimogrede pa spretno spravljala »kremenatlečke« v torbico. Mesarica pa je opazila, da je precej »kremenatlečkova« zginita, in je zahtevala pojasnila od elegantne gospe. Konečno je morala gospa priznati svoj preveliki apetit na kremenatlečke.

Poskušen samomor v zaporu. V soboto dopoldne se je hotela v zaporu okr. sodnije v Zagrebu umoriti sleparica Štefanija Gobec. Razbila je steklo na oknu in si prerezala vrat. Zadelo si je znatno rano.

Prijazne razmere v justičnem ministerstvu. »Deutsches Volksblatt« prinaša v soboto senzacionalen članek o delovanju sekcijskega šefa Kleina pri imenovanjih. Zadoje dni so bili pri dunajskem dež. sodišču imenovani nadsvetniki, katerih jeden je preskočil 143 tovarišev, drugi 144, tretji 177 in četrti 180. Da so ti srečni možje s tolikimi skoki — židje, se razume samo ob sebi.

Vojaške vaje bodo letos v Galiciji, kakor trdijo Ilovski listi. Teh vaj, katere bo vodil fzm. Beck, se bodo udeležili trije kori.

Društva.

(Društvo kranjskih zdravnikov) ima vsredo dne 14. februarja ob 7. uri zvečer v klubovi sobi gostilne »Fantini« izvanredni občni zbor. Dnevni red: 1) Naznanila načelnštva; 2) Razdelitev dr. Löschner-Mader-jeve ustanove. Na povabilo županovo ogledali si bodo zdravniki ob 4 popoldan isti dan novo otvoreno rešilno postajo v »Mestnem domu« in ob 5. uri mestno elektrarno v Slomškovi ulici.

Telefonska in orožjavna poročila.

Dunaj, 12. febr. Državni zbor je sklican na 22. februarja.

Dunaj, 12. febr. Predsednik drž. zbornice dr. Fuchs je razposlal poslan-

cem vabila za 1. sejo z istim dnevnim redom, kakor je bila seja 20. dec. l. l.; poleg tega je na dnevnem redu poročilo legitimacijskega odseka o raznih volitvah. — Prva točka je predlog glede kontingenta vojaških novincev.

Dunaj, 12. febr. (C. B.) Pruski princ Henrik je sinoči došel s potovanja po Kitajskem. Vsprejel ga je na kolodvoru cesar z nadvojvodi in dostojanstveniki. Vsprejem je bil zelo iskren. Princ se je odpeljal s cesarjem v cesarski dvor, kjer ostane nekaj časa kot gost.

Dunaj, 12. febr. Včeraj se je vršil tu češki shod, katerega se je udeležilo 2000 dunajskih Čehov. Zahteval je, da pri ljudskem štetju tudi merilo materni jezik.

Gradeo, 12. febr. Listi poročajo, da namerava vlada resno postaviti južno železnico pod sekvester. Država bode sestavila zaznamek vseh uradnikov južne železnice in njihovega dela.

Ljubno, 12. februarja. Včeraj se je sešel posredovalni svet, da se domeni o zahtevah delavcev. Zahtevo minimalnega plačila je vodstvo premogovnika odklonilo, pač pa obljubilo delavcem zaslužek po 3 krone 20 vinarjev do 4 krone na dan z nekaterimi drugimi dosedanjimi »ugodnostmi«. Vodje delavcev ostali so pri zahtevi minimalnega plačila. Istotako se niso zjedini, da bi bil 1. maj prost. Tudi v drugih točkah se zahtevam delavcev večinoma ni ugodilo. Stranki imata osem dni časa izjaviti se, v koliko se pokorita razsodišču.

Praga, 12. februarja. Dr. Srb bode skoro gotovo odložil župansko čast, katero je prevzel proti volji svojih sorodnikov. To je vzrok, da Mladočehi v občinskem svetu ne prične z obstrukcijo.

Praga, 12. februarja. Včeraj so priredili socialisti tu velik izgred o priliki izjave soglasja štrajkujočim delavcem. Obkolili so državno pravdnštvo, kjer so peli delavsko pesem in pretepli nekega nemškega dijaka.

Moravska Ostrava, 12. febr. (C. B.) Blizu 15.000 rudarjev je na shodu naročilo zaupnikom, naj pretrgajo pogajanja, dokler delodajalci ne stavijo ugodnih pogojev.

Pariz, 12. febr. Vlada je sklenila vporabiti člen 204 kaz. zak., da ž njim izžene iz Francije redovnike, ki bi nasprotovali vladnim naredbam.

Vojska v Južni Afriki.

Minule dni so bili toraj Angleži, kakor je bilo pričakovati, poraženi na vseh treh bojiščih. Buller se je z izgubo več tisoč mož »povrnil« čez Tugelo, Macdonaldu je general Cronje in ne Methuen velel, naj gre nazaj, od koder je prišel, general Gatacre in Kelly-Kenny se pa tudi števe skupno ne bojujeta za angleškega orožja čast, ker ju je spretno razdvojil general Delarey. Sijajne »zmage« na celi črti bodo dale Robertsu gotovo potrebni »pogum«.

Dunaj, 12. febr. Nemški listi poročajo, da je burski general Cronje pogl. Macdonalda v beg. Drugi burski general Delarey je potisnil svoje čete mej armadi Gatacra in Kelly-Kenny-ja ter ju razdvojil.

London, 12. febr. Reuterjev urad poroča iz angleškega tabora pri Springfieldu: Položaj angleških čet severno od Tugele je bil nevzdržljiv. Radi burske premoči na holmih na levi strani Brakfonteina je bilo nemogoče nadalje prodirati, ne da bi bilo treba žrtvovati obilo vojakov. Sovražnik je streljal neprestano na angleške čete. Več strelav velikoga burskega topa »dolgi Tom« je padlo v angleško transportno kolono. Štirje so se razbili na Zwatskopu onstran Tugele. Angleži niso mogli streljati radi obilne daljave. Streljanje iz topov je bilo grozovito. Delovala je vsa angleška pehota, a ni mogla ustaviti burskih topov. V sredo popoldne je sklenil Buller ostaviti prodiranje. Transportna kolona se je takoj vrnila. Po noči je ustavila infanterija Waalkranz in se umaknila čez Tugelo.

London, 12. februar. Večina tukajšnjih listov brez ovinkov priznava, da je bil Buller sramotno poražen, le vladni listi slikajo poraz kot navidezen in pravijo, da je sedaj na dnevnem redu le Robertsovo prodiranje v Oranje. Ladysmith bo potem osvobojen brez posebnih naporov, ker bodo Buri branili le oranjsko mejo.

London, 12. febr. Reuterjev urad poroča iz Modder-Rivera 9. t. m.: Združena Macdonaldova in Babingtonova armada se je vrnila v tukajšnji tabor. Prodiranje njunih čet je bilo vsepošno (!) v vsakem oziru, akoravno ni bilo mogoče izvršiti prvotnega načrta radi težavnega terena (!), kajti sovražnik se je moral umakniti.

London, 12. februar. Zasebnim poročilom o Bullerjevem porazu je posneti, da se je morala napadajoča pehota angleškega desnega krila po trikratnem vročem boju umakniti z velikimi izgubami. — Reuterjev urad dostavlja, da so se Angleži umaknili na svoje prejšnje mesto južno od Tugele.

London, 12. febr. Vojni urad javlja, da je v Ladysmithu še blizu 8000 vojakov. Meji temi jih je 3000 vsled bolezni nesposobnih za vojsko. Posadka se hrani izključno s konzervami.

London, 12. febr. Listi dementujejo vest, češ da Angleži obkoljujejo Bure v Colesbergu. Resnica je le, da imajo Buri tam nad 25.000 mož in so dobro zavarovani.

London, 12. febr. Buller baje še četrtič poskusi oprostiti Ladysmith, vendar se splošno sodi, da nima upanja za uspeh. — Velik del Bullerjeve armade se je umaknil proti Frere, ker se sedaj od tukaj odpošiljajo poročila z bojišča. — Zadnji boj nad Tugelo je bil izmed vseh dosedanjih v Južni Afriki najsilovitejši, ker so Buri prijeli Angleže od treh strani. Princ Kristijan Viktor, pribojnik generala Hilyarda, se je komaj rešil, omamila ga je granata, ki se je razpršila blizu njega. Oddelek angleške armade, ki je bil na Val-Kranzu je skoro do cela uničen. V 12 minutah je meden padlo 60 krogelj iz burskih topov. Angleži so v največjem neredu bežali čez Tugelo. Angleške izgube še niso natančno znane, vendar se sodi, da znašajo blizu 3000 ubitih, ranjenih in vjetih.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č. (Dalje).

Mej tem so v Lucijini hišici premišljevali in preresetavali naklepe, katerih ne smemo čitatelju zamolčati. Ko je odšel oče Cristoforo, molčali so vsi trije nekaj časa. Lucija je žalostno pripravljala obed; Renzo je hotel vsak trenotek oditi, da bi mu ne bilo treba gledati svoje miljenke, toda ni se mogel prav ločiti; Agnese pa je imela na videz samo te misli, kako bi bolj pridno sukala vreteno. V resnici pa je snovala neki načrt in ko se ji je zdel zrel, pretrga molk rekoč:

„Čujta, otroka! Ako imata poguma in pameti, kolikor treba, ako zaupata svoji materi“ — pri besedi „svoji“ se Lucija zgane — „hočem vaju jaz rešiti iz te zagate in morda bolje in preje nego oče Cristoforo, dasi je tak mož.“ Lucija obstoji; z njenega obraza se čita, da se bolj čudi nego zaupa

temu krasnemu obetanju. Renzo pa reče brzo: „Poguma? pameti? Povejte, povejte samó, kaj se more storiti!“

„Ali ni res“, nadaljuje Agnese, „da bi bilo uže mnogo pridobljenega, če bi bila vi dva poročena? Vse drugo bi se uže dalo kako drugače poravnati.“

„Gotovo!“ reče Renzo, „če bi bila mož in žena... svet je velik. Par korakov odtod, okolo Bergamo, je sprejet z odprtimi rokami, kdor zna svilo presti. Saj veste, kolikokrat me je vabil moj stričnik Bortolo tja, češ kjer bi našel tam srečo, kakor on. In da ga nisem hotel nikdar poslušati... kaj pomaga?... bilo je zato, ker je bilo tu moje srce! Ako bi bila poročena, šli bi tja vsi, sezidali si kočico in živeli v miru, varni pred krempļji tega hudobneža in daleč strani od skušnjave, napraviti kako neumnost. Ni res Lucija?“

„Res“, reče Lucija, „toda kako?...“ „Kakor sem rekla“, odgovori mati. „Pogum in pamet, in stvar je lahka.“ „Lahka?“ rečeta zajedno oba, ko je vendar postala stvar zanja tako izredno in britko težka.

„Lahka, kdor jo zna izvesti!“ odreže se Agnese. „Poslušajta me dobro; skušala vama jo bomem dopovedati! Jaz sem slišala od skušenih ljudij in sem tudi že sama videla tak slučaj, da pri poroki kurat sicer mora biti prisoten, da pa ni treba, da ima voljo poročiti. Zadosti je, če je zraven.“

„Kakó je s to stvarjo?“ vpraša Renzo. „Čujta in bodeta slišala! Treba je dveh sposobnih in dogovorjenih prič. Nato se gre h kuratu, katerega je treba nenadoma zalotiti, da ne uide. Ženin reče: gospod kurat, to je moja žena, nevesta pa reče: gospod kurat, to je moj mož! Treba je, da kurat to sliši in da slišita svedoka, in zakon je sklenjen in posvečen, kakor bi ga bil sklenil sam papež. Potem, ko so izgovorjene one besede, naj pa kurat razgraja, kriči, vpije — vse je zaman: vi dva sta mož in žena.“

„Jeli možno?“ vsklikne Lucija.

„Kaj!“ reče Agnese. „Ali mislita, da se nisem ničesar naučila na svetu v onih tridesetih letih, predno sta bila vi dva rojena? Stvar je taka, kakor sem jo vama povedala. Neka moja prijateljica, ki se je hotela omožiti proti volji svojih starišev, je dosegla na ta način svoj namen. Kurat je sicer pazil, ker je nekaj vohal. Toda ona dva sta bila zvitá, zalotila sta ga v ugodnem trenutku, izrekla one besede in bila sta mož in žena. Seveda se je revica uže čez tri dni potem kesala.“

Agnese je govorila resnico, ko je dejala, da je bilo kaj takega možno, pa tudi ko je trdila, da se težko posreči. Ker so se namreč tega načina posluževali samó ljudje, ki so zadeli na rednem potu na kak zadržek ali niso dobili dovoljenja, pazili so župniki skrbno, da so se ognili sili. Ako je katerega res presenetil kak takov par, spremljan od dveh svedokov, skušal se ga je na vsak način odkrižati, kakor Protej onih, ki so ga hoteli prisiliti, naj prorokuje. (Dalje prih.)

Umrli so:

9. februarja. Apolonija Bravhar, hišnika žena, 72 let. Kopitarjeve ulice 2. bronhitis.
10. februarja. Julijana Mesajedec, pismonoša hči, 1³/₄ leta, Jenkove ulice 10, vrtelica.

V otroški bolnišnici:

10. februarja. Josip Verhunc, ključavničarja sin, 6 mesecev, jetika.
11. februarja. Marija Bončar, pleskarja hči, 2 meseca kronični črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 786-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padaščina v 24 urah v mm.
10.	9. zveč.	726-3	0-7	sl. sev.-r.	sneg	12-3
11.	7. jut.	727-1	1-0	sl. vzh.	oblačno	
	2. popol.	726-8	2-3	sl. vzjvz.	„	
11.	9. zveč.	727-2	2-0	sl. jug.	oblačno	1-2
12.	7. jut.	727-0	2-0	sl. svzh.	oblačno	
	2. popol.	725-6	3-9	„	„	

Srednja temperatura sobote 0-6°, normale: -0-7°.
Srednja temperatura nedelje 1-8°, normale: -0-6°.

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpijo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, šrambice za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri trvdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju. Vzorci na zahtevo zastoj. 228 4 11-10

Zahvala.

115 1-1
Vsem Vam, ki ste prišli z dnjo čast izkazat našemu predragemu, nepozabnemu soprogu, oziroma očetu

Anton Bezljaj-u

ki ste z nami delili žal in bol, ter nam sporočili bodisi ustno, bodisi pismeno svoje sožalje, dalje prečastiti duhovščini in gg bogoslovcem za ganljivo petje, in vsem darovalcem krasnih vencev, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Hvatati pa priporočamo nepozabnega pokojnika še v bodoče v pobožno molitev.

Žalujoči ostali.

Zahvaljujemo

se prav iskreno vsem, kateri so izražali na kakoršenkoli način tolažečo sočutje ob boleznih in sožalje ob britki izgubi dragega, nepozabnega nam soproga, oziroma očeta, brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Frančiška Bahovec-a.

Topla zahvala še posebej prečastiti duhovščini, gg bogoslovcem na ganljivem petju, vsem darovalcem vencev in mnogobrojnim spremljevalcem blagega pokojnika k poslednjemu počitku.

V Ljubljani, dne 12. februarja 1900.

116 1-1 Žalujoči ostali.

Izvežbana svitlolikarica

vsakovrstnega perila

priporoča se p. n. občins. vu. 99 3-3

Konjušne ulice šte. 1, II. nadstropje (Trnovo).

Najnižje cene.

Jako poceni in pod ugodnimi pogoji

prodam

velik muzikalni avtomat

„Polyfon“ z notami

primeren za restavracije, gostilničarje, sploh imejtelje javnih lokalov.

Ker je avtomat izmed največjih, svira godba precizno, krasno in tako močno, da je uporaben tudi za godbo pri plesu.

Radi primanjkujočega šrambenega prostora prodam ga res po izredno nizki ceni. 74 10-2

Jos. Kolár,

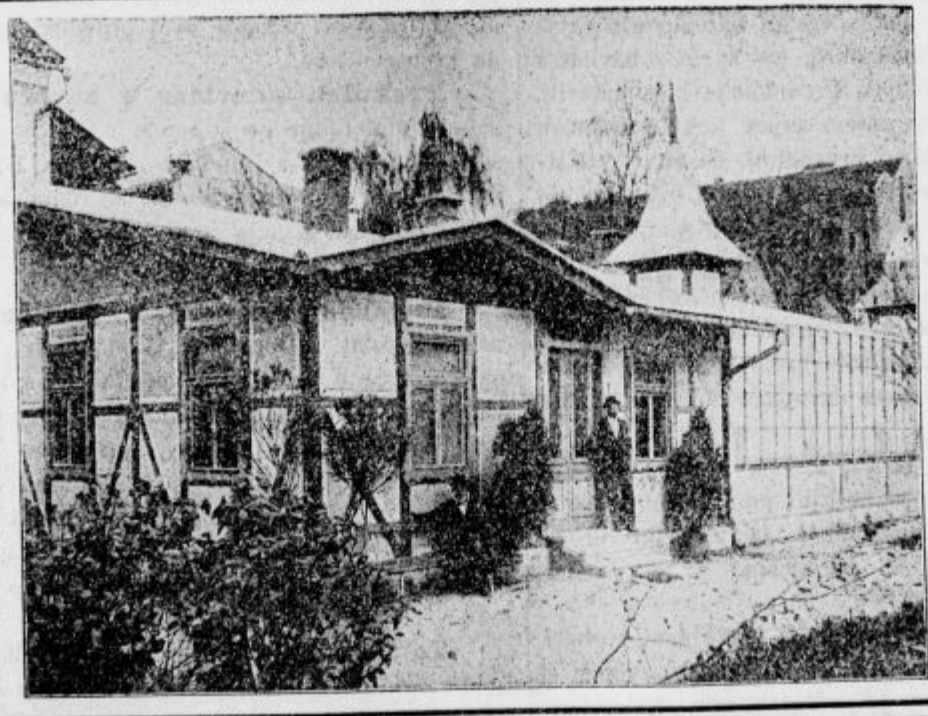
trgovec s kolesi in številnimi stroji v Ljubljani, Glavni trg

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečinega gorskega ovsá, priznana najboljšega na svetu, ondotno prodajalno društvo.

5 kg. poštni zavojček: kaša in puh K 4-40, ovseno pšeno in moka K 4-20, vse štiri vrste odbrane K 4-30. Po železnici od 25 kg. više (tudi odbrano) dostavljamo in sicer od 62 do in 68 h za kg. po daljavi. 110 26-9

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogersko: LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV/1, Wiedner Hauptstrasse 56.

Dunajska borza.

Dne 12. februarja.

Skupni državni dolg v notah	100-—
Skupni državni dolg v srebru	99-95
Avstrijska zlatá renta 4%	99-15
Avstrijska kronská renta 4%, 200 kron	99-70
Ogerska zlatá renta 4%	98-75
Ogerska kronská renta 4%, 200	94-25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	126-90
Kreditne delnice, 160 gl.	237-50
London vista	242-25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. volj	118-10

Dne 10. februarja.

3-2% državne srečke 1. 1854, 250 gl.	161-—
5% državne srečke 1. 1860, 100 gl.	159-75
Državne srečke 1. 1864, 100 gl.	200-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97-20
Tisne srečke 4%, 100 gl.	141-—
Dunavske vravnave srečke 5%	257-—

Dunavsko vravnavno posojilo 1. 1878	107-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96-10
Priporočne obveznice državne železnice	87-60
„ „ južne železnice 3%	69-80
„ „ južne železnice 5%	101-—
„ „ dolajskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gl.	395-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	340-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	42-50
Ogerskega „ „ 5 „	23-25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13-50
Rudolfove srečke, 10 gl.	59-—

Salmove srečke, 40 gl.	172-50
St. Genois srečke, 40 gl.	176-—
Waldsteimove srečke, 20 gl.	178-—
Ljubljanske srečke	49-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	124-25
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	299-50
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	78-00
Akcije južne železnice, 200 gl. st.	24-90
Splošna avstrijska stavbiška družba	99-—
Montanska družba avstr. plan.	273-25
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	308-—
Papirnih rubljev 100	255-—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.